
[Syklofosfamidi](#)

Käyttötarkoitus

Vaikeiden systeemisten sidekudossairauksien pitkäaikaishoito. Poikkeustapauksissa nivelreuman hoito silloin, kun potilaalla esiintyy verisuonitulehdus (vaskuliitti) tai muu vakava nivelreuman komplikaatio.

Lääkevalmiste ja vaikutustapa

Syklofosfamidia (**Sendoxan®**) sisältävät tabletit (50 mg) rauhoittavat reumataudin oireita ja estävät sen etenemistä. Syklofosfamidi ei välittömästi lievitä kipuja. Vaikutus tulee 1 - 2 kuukauden kuluttua hoidon aloittamisesta. Syklofosfamidi kuuluu solunsalpaajien lääkeryhmään. Syklofosfamidia on saatavana myös laskimoon tiputettavassa muodossa.

Syklofosfamidista ei saa sv-korvausta.

Annostus

Syklofosfamidin annostelu riippuu hoidon tavoitteista ja potilaan painosta, tavallinen hoitoannos on 50 - 150 mg vuorokaudessa. Hoito kestää yleensä vähintään useita kuukausia, joskus vuosiakin. Syklofosfamidi voidaan myös antaa sairaalassa tiputuksena laskimoon. Tällainen "pulssihoito" toistuu määrävälein, kunnes hoidon tavoitteet on saavutettu.

Lääkkeen ottaminen

Syklofosfamiditabletit otetaan mieluummin yksi kerrallaan runsaan nestemäärän kera. Tabletit niellään kokonaisina. Jos yksittäinen annos unohtuu, voi sen ottaa myöhemminkin.

Haittavaikutukset

Tavallisimmat haittavaikutukset ovat pahoinvointi, vatsavaivat, osittainen hiustenlähtö ja kuukautishäiriöt. Etenkin miehillä esiintyy virtsarakon ärsytystä, jonka estämiseksi on runsaasta veden juomisesta huolehdittava. Jos virtsa muuttuu veriseksi, on hoito keskeytettävä.

Vakaviin haittavaikutuksiin kuuluvat verimuutokset, esimerkiksi valkosolujen (leukosyyttien) tai verihiutaleiden (trombosyyttien) väheneminen. Maksaan kohdistuvat haittavaikutukset ovat harvinaisia.

Syklofosfamidi heikentää jonkin verran elimistön puolustautumista infektiosairauksia vastaan. Infektiot on hoidettava huolella. Esimerkiksi virtsainfektion tai kuumeisen hengitystietulehduksen yhteydessä hoito on keskeytettävä.

Leikkausten yhteydessä hoito lopetetaan viimeistään viikkoa ennen leikkausta ja aloitetaan uudelleen 2 viikkoa leikkauksen jälkeen, jos toipuminen on sujunut normaalisti.

Sekä naisen että miehen hedelmällisyys heikentyy tilapäisesti ja mahdollisesti pysyvästikin syklofosfamidihoidon aikana. Tiettyjen syöpäsairauksien kehittymisen riski on vähän lisääntynyt syklofosfamidihoidon aikana ja ehkä vielä sen jälkeenkin.

Rokotuksista on syytä huolehtia suositusten mukaisesti. Eläviä organismeja sisältävien rokotteiden antamista on kuitenkin vältettävä, ellei rokottaminen ole hyvin tärkeätä.

Vältä greipin käyttöä lääkityksen aikana, sillä se voi heikentää lääkkeen vaikutusta.

Raskaus ja imetys

Raskauden ja imetyksen aikana syklofosfamidia ei saa käyttää. Raskauden ehkäisystä on huolehdittava. Perheenisäystä suunniteltaessa on suositeltavaa, että syklofosfamidi lopetetaan vähintään kolme kuukautta ennen sitä ja raskautta vältettävä 6-12 kuukautta hoidon lopettamisen jälkeen. Tämä suositus koskee myös miehiä.

Lääkärin kanssa voi keskustella mahdollisesta munasolujen tai sperman jäädyttämisestä ennen hoidon aloittamista.

Hoidon seuranta

Kolmen ensimmäisen kuukauden aikana otetaan täydellinen verenkuvaa, maksan toimintakoe (ALAT) ja virtsakoe 3 viikon, 6 viikon ja 12 viikon kuluttua hoidon aloittamisesta. Tämän jälkeen riittää yleensä näiden laboratoriotutkimusten ottaminen 1 - 3 kuukauden välein. Laajemmat verikokeet tutkitaan vastaanottokäyntien yhteydessä.

Infektiosairauksien riskin vuoksi CRP on tärkein seurattava laboratoriotutkimus. Kontrolliväli riippuu laboratoriotutkimusten tuloksista. Hoidon aikana voidaan joutua hyväksymään normaalia alempia leukosyyttien ja/tai trombosyyttien arvoja. Tästä hoitava lääkäri antaa tarkemmat ohjeet.

Hoidon seurannasta vastaa pääasiassa erikoissairaanhoidon yksikkö, esimerkiksi keskussairaala.

Muuta huomattavaa

- Infektiot
- Keskeytys leikkausten yhteydessä
- Seurannassa lab.kontrollien tiheys riippuu etenkin leukosyyttien ja virtsan tuloksista

[Lääkehoidon seurantataulukko](#) löytyy Terveyskylän Reumatalon sivuilta.

Päivitetty 8.8.2019